Ügyszám: 743/K/2007-3

Tisztelt Asszonyom!

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatának ellátásával kapcsolatos adatkezelésre vonatkozó kérdésére válaszul az alábbiakról tájékoztatom.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény előírása szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy azt törvény – vagy meghatározott esetben önkormányzati rendelet – elrendeli. A hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 2. számú melléklete a tanulókról kezelhető adatokként a következőket határozza meg.

1. a) gyermek, tanuló neve, születési helye és ideje, állampolgársága, lakóhelyének, tartózkodási helyének címe, telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma;

b) szülő neve, lakóhelye, tartózkodási helye, telefonszáma;

c) a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok;

d) a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos adatok

- felvételivel kapcsolatos adatok,

- a tanuló magatartásának, szorgalmának és tudásának értékelése és minősítése, vizsgaadatok,

- a tanulói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,

- a sajátos nevelési igényre vonatkozó adatok,

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló rendellenességére vonatkozó adatok,

- a tanuló- és gyermekbalesetre vonatkozó adatok,

- a tanuló diákigazolványának sorszáma,

- a tanuló azonosító száma,

- a tankönyvellátással kapcsolatos adatok,

- a többi adat az érintett hozzájárulásával.

2. Az adatok – az e törvényben meghatározott célból, a személyes adatok védelmére vonatkozó célhoz kötöttség megtartásával – továbbíthatók – egyebek mellett – a családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetnek, intézménynek a gyermek, tanuló veszélyeztetettségének feltárása, megszüntetése céljából.

Ennek értelmében a tanulóról az ő és szülője megkérdezése és hozzájárulása nélkül, „titkos” megfigyelés útján nem szabad adatot gyűjteni. Megítélésem szerint a fenti adatcsoportokba elegendő adatot lehet „nyílt” eljárással is gyűjteni ahhoz, hogy a tanulók védelmének, segítésének ügyében az

arra illetékes – jelen esetben Ön, mint gyermekvédelmi felelős – el tudjon járni. Alapjogvédelem szempontjából az adatgyűjtés és az „információgyűjtés” ugyanazt jelenti, így mindkettőre azonos szabályok vonatkoznak.

A közoktatási törvény a pedagógus adatkezelésére vonatkozóan kimondja, hogy a pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában (a továbbiakban e rendelkezések alkalmazásában együtt: pedagógus) hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség független a foglalkoztatási jogviszony fennállásától, és annak megszűnése után, határidő nélkül fennmarad. A gyermek, illetve a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértené vagy veszélyeztetné a gyermek, tanuló érdekét. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestületi értekezleten a nevelőtestület tagjainak egymásközti, a gyermek, a tanuló fejlődésével, értékelésével, minősítésével összefüggő megbeszélésre. A titoktartási kötelezettség kiterjed mindazokra, akik részt vettek a nevelőtestület ülésén. A titoktartási kötelezettség alól kiskorú esetén a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásban felmentést adhat.

Az előző pontban meghatározott titoktartási kötelezettség nem vonatkozik a gyermekek, tanulók adatainak a közoktatási törvény 2. számú mellékletében meghatározott nyilvántartására és továbbítására. A közoktatási intézmény a gyermekek, tanulók személyes adatait pedagógiai célból, pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs feladatok ellátása céljából, gyermek- és ifjúságvédelmi célból, iskola-egészségügyi célból, az e törvényben meghatározott nyilvántartások céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelhetik. Az e törvényben meghatározottakon túlmenően a közoktatási intézmény a gyermekkel, tanulóval kapcsolatban adatokat nem közölhet.

Olyan adatok megismerésére, melyet a tanuló a tanárral, vagy más, a nevelőmunkában részt vevő személlyel közölt, de nem tartozik a kötelezően nyilvántartandó adatok körébe – például szexuális kapcsolat, öngyilkossággal fenyegetőzés, droghasználat, lopás – továbbá azon adatok megismerésére, melyek a családi viszonyokról, szülőkről a pedagógus tudomására jutottak – például alkoholizmus, betegség, változó partnerek, bűncselekmény – a törvény (és az általános erkölcsi normák) szerint más nem jogosult. A tanárral közölt, vagy tudomására jutott információk hivatásbeli titoknak minősülnek éppen úgy, ahogy az orvosi, vagy a gyónási titok. Kollégái ennek megfelelően helyesen döntöttek, amikor kérését elutasították. Mindezek mellett az alkotmányos alapelvek tiltják az úgynevezett „készletező adatgyűjtést”, mely meghatározott törvényes cél, és a céllal összefüggően meghatározott alanyi kör nélkül kíván természetes személyekről adatot gyűjteni.

Mindezeken felül nagyon jelentős figyelmet kell gyermekvédelmi munkájában szentelnie annak, hogy iskolapszichológusként megismert információit az érintettek kifejezett engedélye nélkül más célra még a legjobb szándékkal sem használhatja fel, mivel azokat más célból és más minőségben ismerte meg.

Természetesen osztom azt a nézetét, hogy a gyermekvédelmi felelős tevékenységében jelentős szerepet játszik a megelőzés is, melyhez szükséges az érintettekről információkat megismerni, azonban ezt a tevékenységet is csak a meghatározott törvényes keretek között szabad folytatni.

Adatvédelmi kérdéseivel forduljon hivatalomhoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2007. május 30.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila